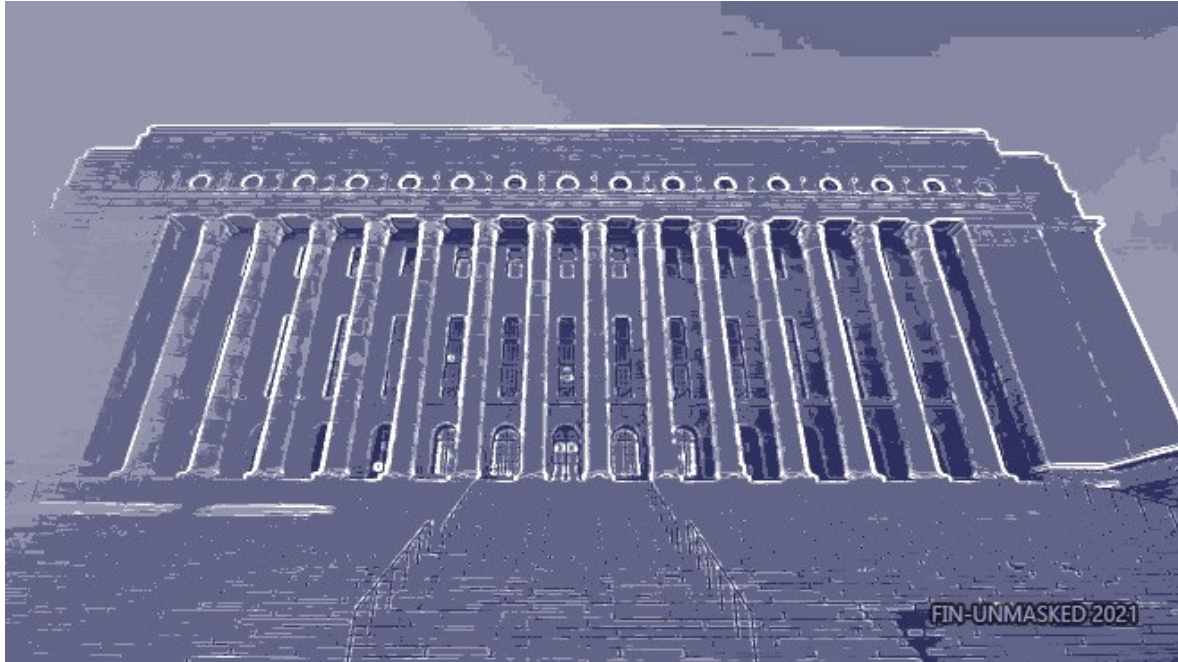

LAKI TAKAA VAPAUDEN

2021

Selvitys kasvosuojusten ja hygieniakäytäntöjen tehosta ja haitoista virusepidemian ehkäisyssä – LIITE 2 – Kansalaisoikeudet

FIN-UNMASKED 2021

Selvityksen on tehnyt ilman rahoitusta yksi poliittisesti sitoutumaton suomalainen henkilö kokonaisuudessaan.

”JOKAISILLA ON OIKEUS ELÄMÄÄN SEKÄ HENKILÖKOHTAISEEN VAPAUTEEN, KOSKEMATTOMUUTEEN JA TURVALLISUUTEEN.” SUOMEN PERUSTUSLAKI

Alkusanat

FIN-UNMASKED 2021

ITSEMÄÄRÄÄMISOIKEUDEN LOUKKAAMINEN OMAA KEHOA KOSKEVIEN VALINTOJEN OSALTA VAILLA VAHVAA TIETEELLISTÄ TAI EETTISTÄ POHJAA, RIKKOO PERUSTUSLAISSA JA YHDENVERTAISUUSLAISSA ASETETTUJA PERUSOIKEUKSIA.

Tutustu lakiin ja oikeuksiin. Suositukset pohjautuvat vapaaehtoisuuteen. Käytäntö voi olla jopa lainvastaista. Edes lievää syrjintää ei tarvitse sietää. Jos oikeuksiasi, ihmisarvoasi tai henkistä- tai fyysistä koskemattomuuttasi on loukattu, ota yhteyttä viranomaiseen, jolla on velvollisuus käsitellä asia, sekä antaa maksutonta neuvoa ja juristin palveluita.

Perustuslaki takaa kansalaiselle monia oikeuksia.

- Valta Suomessa kuuluu kansalle. Eduskunta ja hallitus ovat kansan toimeenpaneva elin.
- Yhdenvertaisuus takaa samankaltaisen kohtelun riippumatta mielipiteistä, elintasosta, asuinpaikasta, politiikasta ym.
- Sinulla on oikeus elämään, henkilökohtaiseen vapauteen ja koskemattomuuteen. Laki takaa vapauden päättää miten kohtelet kehoasi ja mitä terveyteen kohdistuvia toimenpiteitä sallit sinulle tehtävän. Potilaan itsemääräämisoikeus takaa oikeuden kieltäytyä tarjotusta hoidosta siinäkin tapauksessa, että se aiheuttaisi sinulle vahinkoa.
- Suomessa on liikkumisvapaus. Maasta saa poistua ja suomen kansalainen saa palata tänne vapaasti. Maan rajojen sisäpuolella sinulla on oikeus liikkua vapaasti. Sinua ei voida määrätä perustuslain mukaan karanteeniin.
- Jokaisella on sananvapaus. Esimerkiksi työnantajalla tai oppilaitoksella ei ole oikeutta rajoittaa mielipiteitä tai irtisanoa mielipiteen perusteella.
- Jokaisella on oikeus kokoontua ja osoittaa mieltään. Lain tulkinnasta riippuu, rikkovatko Aluehallintoviraston määräykset kokoontumisrajoituksista perustuslakia.
- Jokaisella on oikeus työhön ja toimeentuloon. Lain tulkinnasta riippuu, rikkovatko Aluehallintoviraston ja hallituksen määräykset työn rajoittamisesta perustuslakia.
- Jokaiselle on turvattava perusoikeudet. Lain tulkinnasta riippuu, rikkovatko Aluehallintoviraston ja hallituksen määräykset perustuslakia.
- Perusoikeudet on turvattava myös poikkeusoloissa. Se mikä tilanne määritellään poikkeusoloksi, on tulkinnanvaraista.

Sisältö

Alkusanat	2
Sisältö	3
Tiedä oikeutesi	4
Mitä tehdä, jos kohtaan syrjintää?	5
Henkilökohtaisen koskemattomuuden tulkinta	6
Yhdenvertaisuuslain tulkinta	7
Asiakas- ja potilastietojen salassapito	8
Potilaan itsemääräämisoikeus	8
Suomen perustuslaki	9
Yhdenvertaisuuslaki	10
Henkilörekisterilaki	11
Euroopan unionin perusoikeuskirja	12
YK:n Ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus	12
Julkaisun tiedot ja oikeudet	13
Lähteet	15

Tiedä oikeutesi

”Jokaisella on oikeus elämään sekä henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Ketään ei saa kohdella ihmisarvoa loukkaavasti.”

Suomen perustuslain 7 §¹

Henkinen ja fyysinen koskemattomuus on turvattu perustuslaissa.¹ Tämän lisäksi jokaista koskee Suomessa potilasalaisuus.^{2,3} **Laki ei velvoita kommentoimaan tai perustelevaan omaan kehoon tai terveyteen liittyviä valintoja.**

1. Perustuslain yhdenvertaisuutta koskevan 6. pykälän¹ ja Yhdenvertaisuuslain syrjintää koskevan 8. pykälän nojalla^{4,5} ketään ei saa syrjiä vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muuhun henkilöön liittyvän syyhyn vedoten.
2. **Suomessa on potilassalaisuus.** Kenelläkään ei ole velvollisuutta selvittää potilassalaisuuden alaisia tietoja ulkopuolisille.^{2,3} Perustuslain 10. pykälässä taataan lisäksi yksityiselämän suoja.¹
3. **Ketään ei saa kohdella ihmisarvoa loukkaavasti.** Perustuslain 7. pykälä takaa oikeuden elämään sekä henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen.¹
4. **Suomessa ei ole koronapandemian aikana ollut missään yhteydessä ”maskipakkoa”.**⁶ **Kyseessä on suositus ja tähän liittyvä viestintäkampanja.** Jos laki, sääntö tai suositus sotii etiikkaa, järkeä, tai tiedettä vastaan, **kansalaistottelemattomuus aiheuttamatta muille välitöntä vaaraa tai pysyvää harmia on historiallisesti hyväksyttävä protestin muoto.**
5. **Maskipakote työpaikoilla ei pohjaudu lakiin.** Ellei työtehtävä nimenomaisesti ole vaatinut maskin käyttöä ennen epidemiaa ja tälle on selkeä peruste – työnantaja ei saa kohdella suojaimen käytöstä kieltäytyvää eriarvoisesti.
6. **Alaikäistä ei voi pakottaa käyttämään maskia** edes oppilaitoksen ohjeistusten nojalla. **Jos lapsi painostetaan käyttämään maskia tai eristetään toisista oppilaista vastoin hänen tahtoaan perustuen omaa kehoa koskeviin valintoihin, tämä loukkaa ihmisarvoa.**
7. **Tietojen kerääminen maskin käytöstä saattaa johtaa lainopillisiin ongelmiin.** Taho, joka kerää käyttäytymiseen tai terveyteen liittyviä tietoja ilman asianmukaisen antamaa lupaa tai käyttää niitä epäeettisesti, saattaa rikkoa tietosuojakäytäntöjä,⁷ henkilörekisterilakia⁸ ja EU:n yleistä tietosuojasetusta (GDPR),⁹ riippuen siitä miten tietoja on käsitelty tai jaettu.
8. **Ketään ei voi pakottaa terveystarkastukseen vastoin hänen tahtoaan.** Henkilöllä on oikeus kieltäytyä toimenpiteistä, vaikka tämä vaarantaisi hänen terveytensä.¹⁰ Terveystarkastus vastoin henkilön tahtoa tai painostettuna voi täyttää pahoinpitelyn tunnusmerkit. Oikeus koskemattomuuteen on taattu perustuslaissa,¹ Euroopan unionin perusoikeuskirjassa,¹¹ sekä YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa.^{12,13}

Mitä tehdä, jos kohtaan syrjintää?

Jos palveluntarjoaja, työnantaja tai oppilaitos **kieltäytyy palvelemasta tai estää pääsyn tiloihin kehoosi liittyvien yksityisten valintojen osalta, sinulla on useita kanavia puuttua kohteluun.**

1. **Ota yhteyttä alueesi aluehallintavirastoon (AVI) ja siellä asianmukaiseen toimielimeen ja ylitarkastajaan.**¹⁴
2. Jos kyse on oppilaitoksesta ja sen toiminnasta, ota yhteyttä alueesi aluehallintaviraston **opetustoimen ylitarkastajaan sekä opetustoimen juristiin.**
3. **Ota yhteyttä yhdenvertaisuusvaltuutettuun, yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakuntaan tai työsuojeluviranomaiseen.**
4. Voit tehdä myös **hallintokantelun.**¹⁵

”Hallintokantelun voi tehdä toiminnasta, jonka kantelija katsoo epäasianmukaiseksi, virheelliseksi tai lainvastaiseksi. Hallintokantelun voi tehdä myös laiminlyönnistä toimia tietyn asian suhteen. Kannella voi joko ylemmälle valvovalle hallintoviranomaiselle tai yleiselle lainvalvontaviranomaiselle, joita ovat oikeuskansleri ja eduskunnan oikeusasiamies. Kantelu voi koskea sekä hallintopäätöksiä että tosiasiallista toimintaa, kuten asiakkaan kohtelua. Hallintokantelun voi tehdä kuka tahansa, eikä se ole sidottu tiettyyn muotoon tai määräaikoihin.”

Minilex¹⁶

Milloin voi tehdä hallintokantelun?

Henkilökohtaisen koskemattomuuden tulkinta

Suomen perustuslain 7. pykälän lainopillinen tulkinta.

”Oikeus henkilökohtaiseen koskemattomuuteen antaa suojaa esimerkiksi henkilöön käypiä tarkastuksia ja pakolla toteutettavia lääketieteellisiä ja vastaavia toimenpiteitä vastaan. Ruumiillisen koskemattomuuden lisäksi suojan piiriin kuuluu myös merkittävä puuttuminen yksilön henkiseen koskemattomuuteen. Henkilökohtaiseen koskemattomuuteen puuttuvina toimenpiteinä on perustuslakivaliokunnan käytännössä tältä pohjalta pidetty henkilönkatsastuksia esimerkiksi DNA- näytteiden ottamiseksi.

Vapaudenmenetyksellä ja vapauden riistämällä tarkoitetaan perustuslain 7 §:n 3 momentissa järjestelyä, jolla jotakuta kielletään tai estetään poistumasta hänelle määrätystä hyvin rajatusta olinpaikasta. Ihmisen sulkeminen lukittuun tilaan tämän omasta tahdosta riippumatta on momentissa tarkoitettu vapaudenriisto. Myös tätä lievempää toimenpidettä voidaan pitää vapaudenriistona, jos vapauden rajoitus kestoinsa, asteensa ja aikaansaamansa sosiaalisten suhteiden estymisen vuoksi rinnastuu lukittuun tilaan sijoittamiseen.”

Finlex
Lainkirjoittajan opas⁴

Yhdenvertaisuuslain tulkinta

Vaikka palveluntarjoajalla on periaatteessa oikeus valita asiakkaansa, tätä **valikointia ei voi tehdä terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän yksityisen syyn perusteella.**

Koska Suomessa ja muualla on potilassalaisuus, **ulkopuolisilla tai sivullisilla ei lähtökohtaisesti ole oikeutta saada kenenkään terveydentilaa koskevia tietoja. Täten kenelläkään ei ole velvollisuutta selittää tai todistaa syytä omaa terveyttä koskeviin valintoihin.**

Yrityksen, palveluntarjoajan, tai organisaation tulisi järjestää resurssiensa puitteissa tasapuolisesti jokaiselle mahdollisuus asiointiin. Tämä vastuu koskee kaikkia henkilöitä, riippumatta heidän terveydentilastaan tai valinnoistaan omaa kehoa koskien, olettaen ettei tämä ole kohtuuttoman vaivan takana eikä loukkaa yleistä siveyttä tai lakeja. Jos palvelu evätään esimerkiksi maskin käyttöön vedoten tai sen perusteella mitä aineita henkilö on kehoonsa laittanut tai jättänyt laittamatta, tällöin palveluita tarjoava taho tai tilojen omistaja syyllistyy yhdenvertaisuuslain 3. luvun 8. pykälän mukaiseen syrjintään ja voi joutua tästä hyvitysvastuuseen.⁴

1. **Yhdenvertaisuuslaki takaa tasa-arvoisen kohtelun hyvityseuraamuksen uhalla.**
2. **Ketään ei saa syrjiä vammaan tai terveydentilan vuoksi**
3. **Terveystiedot ovat salaisia ja vain asianmukaisilla tahoilla on pääsy tietoihin**
4. **Yksityiselämän suoja taataan perustuslaissa**

Asiakas- ja potilastietojen salassapito

”Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakirjat ja niissä olevat tiedot ovat salassapidettäviä. Asiakirjoja ja niissä olevia tietoja ei luovuteta sivullisille, jollei asianosainen ole antanut siihen suostumusta. Tietoja saavat käsitellä vain hoidon ja palvelun toteutukseen tai asian käsittelyyn osallistuvat. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietoja käsittelevillä viranhaltijoilla ja luottamushenkilöillä on vaitiolovelvollisuus.”

Sosiaali- ja terveysministeriö
Asiakas- ja potilastietojen salassapito.²

Potilaan itsemääräämisoikeus

”Potilaan itsemääräämisoikeus on sosiaali- ja terveydenhuollon johtava periaate. Periaate korostaa vapaaehtoisuutta hoitoon tai asiakkaaksi hakeutumisessa sekä erilaisiin hoito- tai muihin toimenpiteisiin suostumisessa. Terveysteen kohdistuva toimenpide voidaan suorittaa vain, jos ihminen on antanut siihen suostumuksen vapaasta tahdostaan ja tietoisena kaikista asiaan vaikuttavista seikoista. Potilaalla on oikeus tehdä myös päätöksiä, jotka voivat vahingoittaa hänen omaa terveyttään tai henkeään ja hänellä on oikeus kieltäytyä hänelle suunnitellusta tai jo aloitetusta hoidosta. Potilaan hoitoon osallistuvien on kunnioitettava potilaan omia päätöksiä.”

Valvira
Potilaan itsemääräämisoikeus.¹⁰

Suomen perustuslaki

6 §

Yhdenvertaisuus

Ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä.

Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, **vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan,** vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä, ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti.

7 §

Oikeus elämään sekä henkilökohtaiseen vapauteen ja koskemattomuuteen

Jokaisella on oikeus elämään sekä henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Ketään ei saa kohdella ihmisarvoa loukkaavasti. Henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ei saa puuttua eikä vapautta riistää mielivaltaisesti eikä ilman laissa säädettyä perustetta. [---]

9 §

Liikkumisvapaus

Suomen kansalaisella ja maassa laillisesti oleskelevalla ulkomaalaisella on **vapaus liikkua maassa** ja valita asuinpaikkansa. [---]

10 §

Yksityiselämän suoja

Jokaisen yksityiselämä, kunnia ja kotirauha on turvattu. Henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. [---]

13 §

Kokoontumis- ja yhdistymisvapaus

Jokaisella on oikeus lupaa hankkimatta järjestää kokouksia ja mielenosoituksia sekä osallistua niihin. [---] Tarkempia säännöksiä kokoontumisvapauden ja yhdistymisvapauden käyttämisestä annetaan lailla. [---]

Suomen perustuslaki.¹

Yhdenvertaisuuslaki

6 §

Koulutuksen järjestäjän velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta

Koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan ja **ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi.** [---] **Koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on varattava oppilaille ja heidän huoltajilleen sekä opiskelijoille tai heidän edustajilleen mahdollisuus tulla kuulluiksi edistämistoimenpiteistä.**

8 §

Syrjinnän kieltö

Ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, **vakaumuksen, mielipiteen,** poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, **terveydentilan,** **vammaisuuden,** seksuaalisen suuntautumisen **tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.** Syrjintä on kielletty riippumatta siitä, perustuuko se henkilöä itseään vai jotakuta toista koskevaan tosiseikkaan tai oletukseen. **Välittömän ja välillisen syrjinnän lisäksi tässä laissa tarkoitettua syrjintää on häirintä, kohtuullisten mukautusten epääminen sekä ohje tai käsky syrjiä.**

16 §

Vastatoimien kieltö

Henkilöä ei saa kohdella epäsuotuisasti eikä hänelle kielteisiä seurauksia aiheuttavalla tavalla sen vuoksi, että hän on vedonnut tässä laissa säädettyihin oikeuksiin tai velvollisuuksiin, osallistunut syrjintää koskevan asian selvittämiseen taikka ryhtynyt muihin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden turvaamiseksi.

5 luku - Oikeusturva ja seuraamukset

23 §

Hyvitys

Syrjinnän tai vastatoimien kohteeksi joutuneella on oikeus saada hyvitys siltä viranomaiselta, työnantajalta tai koulutuksen järjestäjältä taikka tavaroiden tai palveluiden tarjoajalta, joka on tämän lain vastaisesti syrjinyt häntä tai kohdistanut häneen vastatoimia. Hyvityksen saaminen ei estä saamista korvausta vahingonkorvauslain (412/1974) tai muun lain mukaan.

4 luku – Valvonta

18 §

Valvontaviranomaiset

Tämän lain noudattamista valvovat yhdenvertaisuusvaltuutettu, yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta sekä työsuojeluviranomaiset.

Yhdenvertaisuuslaki.⁵

Henkilörekisterilaki

5 §

Henkilötietojen tallettaminen henkilörekisteriin

Henkilörekisteriin merkittäviksi saa kerätä ja rekisteriin tallettaa ilman rekisteröidyn suostumusta tai tietosuojalautakunnan lupaa tietoja vain sellaisista henkilöistä, joilla asiakas- tai palvelussuhteen, jäsenyyden tai muun niihin verrattavan suhteen vuoksi on **asiallinen yhteys rekisterinpitäjän toimintaan**, jollei rekisterin pitäminen johdu rekisterinpitäjälle säädetyistä taikka lain tai asetuksen nojalla määrätystä tehtävästä (yhteysvaatimus).

Henkilörekisteriin saa tallettaa vain sellaisia henkilötietoja, jotka rekisterin käyttötarkoituksen kannalta ovat tarpeellisia (tarpeellisuusvaatimus). Asetuksella voidaan säätää tarkemmin, mitä henkilötietoja tietynlaisiin henkilörekistereihin saa tallettaa.

6 §

Arkaluonteisten tietojen rekisteröintikielto

Henkilörekisteriin merkittäviksi ei saa kerätä eikä rekisteriin tallettaa arkaluonteisia tietoja. Arkaluonteisina tietoina pidetään henkilötietoja, jotka on tarkoitettu kuvaamaan:

- 1) rotua tai etnistä alkuperää;
- 2) **henkilön yhteiskunnallista, poliittista tai uskonnollista vakaumusta;**
- 3) rikollista tekoa, rangaistusta tai muuta rikoksen seuraamusta;
- 4) **henkilön terveydentilaa, sairautta tai vammaisuutta taikka häneen kohdistettuja hoitotoimenpiteitä tai niihin verrattavia toimia;**
- 5) henkilön seksuaalista käyttäytymistä; taikka
- 6) henkilön saamia sosiaalipalveluja, toimeentulotukea, sosiaaliavustuksia ja niihin liittyviä sosiaalihuollon palveluja.

43 §

Henkilörekisteririkos

Joka tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisesti

- 1) tallettaa henkilörekisteriin arkaluonteisia tietoja;
- 2) antamalla rekisteröidylle väärän tai harhaanjohtavan tiedon estää tai yrittää estää rekisteröityä käyttämästä hänelle kuuluvaa henkilörekisterin tarkastusoikeutta;
- 3) **käyttää henkilörekisteriä tai sen tietoja muuhun kuin lain mukaisesti määriteltynä käyttötarkoitukseen;**
- 4) **luovuttaa henkilörekisteristä henkilötietoja;** taikka
- 5) yhdistää henkilörekistereitä ja siten loukkaa rekisteröidyn yksityisyyden suoja taikka aiheuttaa hänelle muuta vahinkoa tai olennaista haittaa, on tuomittava henkilörekisteririkoksesta sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi

Henkilörekisterilaki.⁸

Euroopan unionin perusoikeuskirja

3 artikla: Oikeus henkilökohtaiseen koskemattomuuteen

1. **Jokaisella on oikeus ruumiilliseen ja henkiseen koskemattomuuteen**
2. **Lääketieteen ja biologian alalla** on noudatettava erityisesti seuraavia vaatimuksia ja kieltoja: a) **asianomaisen henkilön vapaaehtoinen ja asiaan vaikuttavista seikoista tietoisena annettu suostumus**, joka on hankittu laissa säädettyjä menettelytapoja noudattaen; b) **ihmisten geneettiseen jalostamiseen tähtäävien käytäntöjen kieltö**, erityisesti sellaisten, **joiden tavoitteena on ihmisten valikointi**; [...]

4 artikla: Kidutuksen sekä epäinhimillisen tai halventavan rangaistuksen ja kohtelun kieltö

Ketään ei saa kiduttaa eikä **kohdella tai rangaista epäinhimillisellä tai halventavalla tavalla**.

45 artikla: Liikkumis- ja oleskeluvapaus

1. Jokaisella unionin kansalaisella on **oikeus vapaasti liikkua ja oleskella jäsenvaltioiden alueella**.

Euroopan unionin perusoikeuskirja.¹¹

YK:n Ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus

3. artikla

Kullakin yksilöllä on **oikeus elämään, vapauteen** ja henkilökohtaiseen turvallisuuteen.

5. artikla

Ketään ei saa kiduttaa eikä kohdella tai rangaista julmasti, **epäinhimillisesti tai alentavasti**.

8. artikla

Jokaisella on oikeus tehokkaaseen hyvitykseen asianomaisessa kansallisessa tuomioistuimessa häneen kohdistuneista **teoista, jotka loukkaavat hänelle valtiosäännöllä tai lailla turvattuja perusoikeuksia**.

13. artikla

1. **Jokaisella on oikeus liikkua vapaasti** ja valita asuinpaikkansa kunkin valtion sisällä.
2. **Jokaisella on oikeus lähteä maasta**, myös omasta maastaan, ja **palata maahansa**.

20. artikla

1. **Kaikilla on oikeus rauhanomaiseen kokoontumis- ja yhdistymisvapauteen**.
2. **Ketään ei saa pakottaa liittymään mihinkään yhdistykseen**.

YK:n Ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus.^{12 13}

Julkaisun tiedot ja oikeudet

Julkaisun nimi: FIN-UNMASKED 2021: Selvitys kasvosuojusten ja hygieniakäytäntöjen tehosta ja haitoista virusepidemian ehkäisyssä; LIITE 2: Kansalaisoikeudet: Laki takaa vapauden

Lyhennetty nimi: FIN-UNMASKED 2021

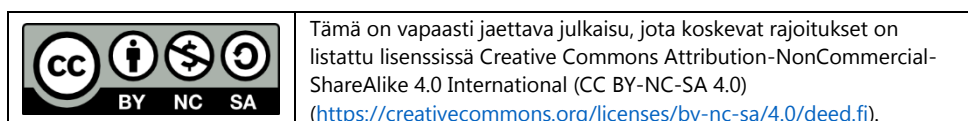
Sivuja: 15

Hashtag: #unmasked

Julkaisu: [doi://10.5281/zenodo.5140185](https://doi.org/10.5281/zenodo.5140185)

Selvityksen on tehnyt kokonaisuudessaan itsenäisesti yksi suomalainen henkilö välillä tammikuu–heinäkuu 2021. Sekä tieteellinen osuus, että esseet ovat poliittisesti neutraaleja eivätkä lähtökohtaisesti kohdistu mihinkään tiettyyn tahoon, henkilöön tai organisaatioon, ellei tätä erityisesti tarkenneta. Tekijä ei tule osallistumaan edes anonymisti mahdolliseen julkiseen keskusteluun, jotta epäoleellinen spekulatio tältä osin voidaan välttää.

Lisenssi

Julkaisua voi jakaa, muokata ja käyttää uuden materiaalin pohjana ei-kaupallisiin tarkoituksiin, kuten lisenssissä on määritelty. Alkuperäiseksi lähteeksi on ilmoitettava 'FIN-UNMASKED 2021'. Tekijäksi voi ilmoittaa 'FIN-UNMASKED', jos se on tarpeen.

Käännökset. Jos tätä julkaisua käännetään eri kielille, seuraava vastuuvapauslauseke jossain muodossaan on lisättävä tekijätietojen lisäksi: Käännös ei ole FIN-UNMASKED tekijän käsialaa.

Muokattu materiaali. Jos materiaalia muokataan sisällöltään, seuraava vastuuvapauslauseke jossain muodossaan on lisättävä tekijätietojen lisäksi: Muokatun materiaalin alkuperä FIN-UNMASKED 2021.

Suosittelut lähdeviite.

FIN-UNMASKED. FIN-UNMASKED 2021: Selvitys kasvosuojusten ja hygieniakäytäntöjen tehosta ja haitoista virusepidemian ehkäisyssä. Zenodo. 2021. doi:10.5281/zenodo.5062869

Suora sitaatti. FIN-UNMASKED 2021

Publication and rights

Title of publication: FIN-UNMASKED 2021: Selvitys kasvosuojusten ja hygieniäkäytäntöjen tehosta ja haitoista virusepidemian ehkäisyssä; LIITE 2: Kansalaisoikeudet: Laki takaa vapauden

Abbreviated name: FIN-UNMASKED 2021

Pages: 15

Hashtag: #unmasked

Publication: [doi://10.5281/zenodo.5140185](https://doi.org/10.5281/zenodo.5140185)

This review has been completed in its entirety and independently by one Finnish author between January to July 2021, Both the scientific analysis and essays are politically neutral and do not target any specific instance, person or organization unless this has been explicitly specified. The author will not participate even anonymously to potential public discussion, so that unnecessary speculation regarding this can be avoided.

Licence

Users can share, adapt, and build upon the original work for non-commercial purposes, as detailed in the license. 'FIN-UNMASKED 2021' must be credited as the original work. 'FIN-UNMASKED' can be credited as author if necessary.

Translations. In case of a translation of this work, the following disclaimer must be added in some form with attribution: Translation was not created by FIN-UNMASKED.

Adaptation. In case of an adaptation of this work, the following disclaimer must be added in some form with attribution: This is an adaptation of original work FIN-UNMASKED 2021.

Suggested citation.

FIN-UNMASKED. FIN-UNMASKED 2021: Selvitys Kasvosuojusten Ja Hygieniäkäytäntöjen Tehosta Ja Haitoista Virusepidemian Ehkäisyssä. Zenodo. 2021. doi:10.5281/zenodo.5062869

Quote attribution. FIN-UNMASKED 2021

Lähteet

1. Oikeusministeriö. **Suomen perustuslaki.** Oikeusministeriö. Published January 3, 2000. Accessed March 22, 2021. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731>. (a)
2. Sosiaali- ja terveysministeriö. **Asiakas- ja potilastietojen salassapito.** Sosiaali- ja terveysministeriö. n.d. Accessed February 2, 2021. <https://stm.fi/asiakastietojen-potilastietojen-salassapito>. (a)
3. Sosiaali- ja terveysministeriö. **Lainsäädäntö ohjaa asiakas- ja potilastietojen hallintaa.** Sosiaali- ja terveysministeriö. 2021. Accessed March 22, 2021. <https://stm.fi/asiakas-potilastietojen-hallinta>. (a)
4. Finlex. **4.2 Perusoikeudet lainkohdittain.** Finlex. n.d. Accessed March 22, 2021. <http://lainkirjoittaja.finlex.fi/4-perusoikeudet/4-2/>. (a)
5. Finlex. **Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014.** Finlex. Published January 1, 2015:"15 §". Accessed February 2, 2021. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141325>. (a)
6. Terveystieteiden tutkimuskeskus. **Kysymyksiä ja vastauksia maskisuosituksesta.** Terveystieteiden tutkimuskeskus. Updated January 27, 2021. Accessed February 2, 2021. <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/tarttuminen-ja-suojautuminen-koronavirus-suositus-kasvomaskien-kaytosta-kansalaisille/kysymyksiä-ja-vastauksia-maskisuosituksesta>. (a)
7. Finlex. **Tietosuojalaki 1050/2018.** Finlex. Published December 5, 2018. Accessed April 13, 2021. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20181050>. (a)
8. Finlex. **Henkilörekisterilaki 471/1987.** Finlex. Published April 30, 1987. Accessed April 13, 2021. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1987/19870471>. (a)
9. **Consolidated text: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus) (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti).** Brussels: European Union; 2016. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A02016R0679-20160504&qid=1618328581803>. (a) [PDF] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:02016R0679-20160504&qid=1618328581803&from=FI>.
10. Valvira. **Potilaan itsemääräämisoikeus.** Valvira. Updated August 24, 2018. Accessed March 22, 2021. <https://www.valvira.fi/terveydenhuolto/potilaan-asema-ja-oikeudet-oikeudet/potilaan-itsemaaramisoikeus>. (a)
11. **Euroopan unionin perusoikeuskirja (2012/C 326/02).** Brussels; European Union; 2012. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A12012P%2FTXT>. (a)
12. **YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus.** Yhdistyneet kansakunnat. 1948. <https://ihmisoikeusliitto.fi/ihmisoikeudet/ihmisoikeuksien-julistus/>. (a)
13. **Universal Declaration of Human Rights.** United Nations. 1948. <https://www.un.org/en/about-us/universal-declaration-of-human-rights>. (a)
14. Aluehallintovirasto. **Valvonta ja kantelut.** Aluehallintovirasto. 2021. Accessed April 9, 2021. <https://avi.fi/asioi/yritys-tai-yhteiso/valvonta-ja-kantelut>. (a)
15. Aluehallintovirasto. **Valvonta ja kantelut.** Aluehallintovirasto. 2021. Accessed April 9, 2021. <https://avi.fi/asioi/yritys-tai-yhteiso/valvonta-ja-kantelut>. (a)
16. Minilex. **Milloin voi tehdä hallintokantelun?** Minilex. n.d. Accessed April 9, 2021. <https://www.minilex.fi/a/milloin-voi-tehd%C3%A4-hallintokantelun>. (a)

FIN-UNMASKED 2021

Selvitys kasvosuojusten ja hygieniakäytäntöjen tehosta ja haitoista virusepidemian ehkäisyssä

Liite 2 – Kansalaisoikeudet – Laki takaa vapauden

[doi://10.5281/zenodo.5140185](https://doi.org/10.5281/zenodo.5140185)